

ЗАВИЧАЈНИ МУЗЕЈ
Број: 631-137/19
04.02.19. год.
Књажевац

Karađorđeva 15, 19350 Knjaževac, muzejknjazevac@mts.rs, 019/731-407

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ
ЗАВИЧАЈНОГ МУЗЕЈА КЊАЖЕВАЦ
за 2018. годину

ОСНИВАЧ: СКУПШТИНА ОПШТИНЕ КЊАЖЕВАЦ

ДЕЛАТНОСТ: 9201

МАТИЧНИ БРОЈ: 07301464

СЕДИШТЕ: КЊАЖЕВАЦ, Карађорђева 15

У Књажевцу, јануара 2018.

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ЗАВИЧАЈНОГ МУЗЕЈА КЊАЖЕВАЦ ЗА 2018. ГОДИНУ

САДРЖАЈ

I Профил установе

- 1.1 Историјат
- 1.2 Законски оквир
- 1.3 Организациона структура
- 1.4 Извори финансирања
- 1.5 Општи послови

II Извештај археолошког одељења

- 2.1 Музеолошке активности
- 2.2 Теренска и студијска истраживања
- 2.3 Издавачка делатност
- 2.4 Стручно усавршавање
- 2.5 Промотивне активности
- 2.6 Опрема

III Извештај одељења за историју уметности, изложбену делатност и едукацију

- 3.1 Основна музеолошка активност
- 3.2 Изложбене активности
- 3.3 Едукативни програми и активности
- 3.4 Промоције књига и други културни програми
- 3.5 Маркетинг и односи са јавношћу
- 3.6 Пројектне активностим
- 3.7 Издаваштво
- 3.8 Опрема
- 3.9 Посета

IV Извештај етнолошког одељења

- 5.1 Музеолошке активности

5.2 Теренска и студијска истраживања

5.3 Промотивне активности

5.4 Пројекти

VI Извештај конзерваторског одељења

6.1 Конзервација и заштита предмета

6.2 Пројекат „Летња школа у Равни 2018“

6.3 Конзерваторска документација

6.4 Изложбена делатност

6.5 Издавачка делатност

VII Финансијски извештај

6.1 Реализација буџета за 2018. годину са образложењем

6.2 Реализација пројекта финансиираних од стране Министарства културе за 2018. годину

I ПРОФИЛ УСТАНОВЕ

1.1 Историјат

Завичајни музеј Књажевац, установа културе основана 1980. са циљем да сакупља, чува, научно обрађује и представи културно благо књажевачког краја. Музеј обухвата изложбени простор од преко 1.000 квадратних метара, дворишни простор и преко 2 хектара слободне површине. Музеј се стара и о археолошком налазишту *Timacum Minus*.

У састав музеја улазе три објекта – споменика културе:

1. Зграда Завичајног музеја у Карађорђевој 15 са сталном музејском поставком која приказује живот на овим просторима од праисторије до данас и изложеном галеријом у приземљу зграде;
2. Музеј града у кући Алексе Аце Стanoјevићa у Његошевој 6, у кући која је припадала значајној историјској личности, а која представља бисер архитектуре и у којој је представљен грађански ентеријер с краја 19. и почетка 20. века;
3. Архео – етно парк у Равни са школском зградом у којој је и истраживачка станица са лабораторијом за конзервацију, новом археолошком поставком која приказује камену и декоративну пластику пронађену на археолошком налазишту *Timacum Minus*, радном просторијом и спаваоном, лапидаријумом са римским каменим споменицима и Етно-парком са аутентичним примерима стамбене народне архитектуре и привредним пратећим објектима (амбар, казаница за печење ракије) са краја 19. и почетка 20. века.

Овај комплекс Музеја на отвореном додатно је обогатио, како садржајно тако и у квалитету услуга које пружа, новоформирани Музеј вина са винотеком.

У власништву музеја су и Етно-кућа у Минићеву, Спомен кућа у Белом Потоку.

Током протеклих година Музеј је формирао значајан фонд од око 25.000 експоната разврстаних у природњачко-геолошку, археолошку, етнолошку, збрку ликовне и примењене уметности и културно-историјску збирку. Неке од ових збирки проглашене су културним добрима, чиме по републичким и међународним Законима о заштити културних добара превазилазе локални карактер и добијају национални значај. Као такву посебно треба истаћи јединствену збирку двопређних чарапа – Музеј чарапа који је као засебна целина представљен у оквиру сталне поставке у Завичајном музеју у Карађорђевој улици.

У надлежности Музеја Књажевац према Решењу Министарства културе и информисања налазе се две општине: Књажевац и Сокобања и са њима око 150 села и засеока.

Захваљујући овако великим и надасве богатом терену који сведочи о животу у овим крајевима од праисторије, антике, средњег века па све до данашњих дана, бројним културним слојевима, значајним налазима и разнородном материјалу који је годинама сакупљан на овим просторима, Завичајни музеј Књажевац остварио је сарадњу са свим еминентним институцијама

културе и појединцима у нашој земљи, почевши од високошколских установа, института и других сродних организација. Музеј је, такође, остварио различите видове сарадње и са установама и институцијама културе, науке и образовања из иностранства. Музеј је члан националне музејске заједнице – Музејског друштва Србије, Дунавског центра за компетенције, Балканске мреже музеја и припремио је апликацију за пријем у Међународну асоцијацију музеја – ИЦОМ као и за Форум словенских култура.

У последњих неколико година интензивно се радило на побољшању и унапређењу квалитета рада и услуга које Музеј пружа. Након реализације санације, ревитализације и адаптације оба крила зграде Музеја у Карађорђевој улици, куће Аце Станојевића у Његошевој и делова школе у Архео-етно парку у Равни, Музеј је добио адекватан простор за излагање модерно концептиране сталне поставке, а у складу са потребама и захтевима савремене публике. У складу са овим, велика пажња поклоњена је формирању стручних служби: поред водича ту су и кустоси за тематски одређене туре, служба за маркетинг и односе са јавношћу, педагошко – едукативни и креативни тим и др.

Посебан сегмент у раду Завичајног музеја Књажевац представља учешће у организацији, сарадњи и реализацији бројних културних и туристичких манифестација, сајмова и догађаја тако да је Архео-етно парк са археолошким налазиштем Timacum Minus представљен на међународном сајму туризма у Штутгарту а као део сертификованих европских културних ruta Римске царске руте и Дунавске винске руте. Музеј организује и реализује едукативне радионице попут „Завичајног појмовника“ „Летње школе традиционалних заната“ и „Летње школе конзервације“, програма социјалног предузетништва за израду музејских сувенира и очување традиционалних заната.

1.2 Законски оквир

Завичајни музеј Књажевац, као централна установа у области заштите покретних културних добара и носилац музејске делатности у књажевачкој општини, обавља своје послове и задатке утврђене законом и прописима који регулишу ову област, а то су:

- Закон о јавним службама („Службени гласник РС“, бр.42/91, 71/94 и 79/05)
- Закон о култури („Службени гласник РС“бр.72/2009);
- Закон о културним добрима („Службени гласник РС“, бр.7/94)
- Закон о обавезному примерку („Службени гласник РС“ бр. 52/11)
- Закон о старој и реткој библиотечкој грађи („Службени гласник РС“ бр.52/11)
- Закон о издавању публикација („Службени гласник РС“ бр.37/91; 53/93; 67/93; 48/94; 135/04; 101/05)
- Закон о електорској управи („Сл. гласник РС“, бр. 27/18)
- Закон о електронском документу, електронској идентификацији услугама од поверења у електронском пословању („Сл. гласник РС“, бр. 94/17)

- Закон о ауторским и сродним правима („Сл.гласник РС”, бр.104/2009)
- Закон о раду („Сл.гласник РС” бр. 24/05, 61/05, 54/09, 75/14)
- Закон о спречавању злостављања на раду („Службени гласник РС”, бр. 36/10)
- Закон о безбедности и здрављу на раду („Сл.гласник РС” бр. 101/05)
- Закон о јавним набавкама („Сл.гласник РС” бр.14/15)
- Закон о рачуноводству и ревизији („Сл.гласник РС”, бр.46/06 и 111/09)
- Закон о слободном приступу информацијама од јавног значаја („Сл.гласник РС” бр. 120/2004, 54/2007 и 104/2009)
- Уредба о коефицијентима за обрачун и исплату плате запослених у јавним службама, („Сл.гласник РС” бр. 44/01; 30/02; 34/02; 69/02; 78/02; 05/05; 60/07; 54/08)
- Посебан колективни уговор за установе културе чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе („Сл. гласник РС“, бр. 106/18)
- Правилник о ближим условима за дигитализацију културног наслеђа („Сл. гласник РС“, бр. 76/18)
- Правилник о ближим условима за дигитализацију библиотечко-информационе грађе и извора („Сл. гласник РС“, бр. 102/17)
- Одлука о оснивању Завичајног музеја Књажевац – Књажевац („Службени лист општина, бр.53/76 чл.103, Службени гласник 53/77, Службени гласник бр.28/77, датум оснивања 30.12.1980.)
- Одлуке о промени оснивачког акта Завичајног музеја у Књажевцу ради усклађивања са законским прописима („Службени лист општине Књажевац“ број 25/2016)
- Статут Завичајног музеја Књажевац, бр. 2 – I/98 – 3, 27.02.1998.
- Статут о измени и допуни статута Завичајног музеја Књажевац, бр.48/1 од 01.04.2005.
- Статут Завичајног музеја Књажевац, бр. 631-30, од 01.02.207. године
- Статут о изменама и допунама Статута Завичајног музеја Књажевац број 631-407/17 од 15.12.2018. године, Решење СО Књажевац 022-81/2018-01, од 19.12.2018. године
- Правилник о раду Завичајног музеја Књажевац, број 631-149/15-1, од 02.06.2015. године
- Правилник о организацији и систематизацији послова у Завичајном музеју Књажевац, број 631-120/18, од 23.03.2018. године

1.3 Организациона структура

Музей своју делатност обавља кроз рад јединствене организационе целине коју чине одељења, односно функционалне јединице и то: руководећи послови, одељење општих послова и одељење за стручни рад са музејским збиркама, комуникацију и развој програма.

Послови, који се по Закону о културним добрима а који се односе на музејску делатност и Правилнику о врсти стручних послова у музеју, сматрају стручним пословима, у Завичајном музеју обављају кустоси. Музей сада има два кустоса – историчара уметности и археолога, и једног стручног радника - магистра сликарства. Место етнолога је обавља кустос етнолог на основу Уговора о раду на одређено време, док је још један кустос археолог ангажован на одређено

време због повећаног обима послова. Овој служби припада и место музејскоог едукатора које је упражњено.

Техничку службу чине препаратор и техничар у музејској делатности. У водичкој служби је одређено је место за једног музејског водича. Посао пријема посетилаца и вођења кроз објекте музеја тренутно обавља лице ангажовано преко агенције.

Опште послове обавља секретар установе културе. Послове одржавања објеката обавља помоћни радник: манипулант у депоу. Књиговодствене послове за потребе Музеја води надлежна служба Општинске управе.

У музеју је тренутно у сталном радном односу 7 радника и два стручна радника кустоса на одређено време што је веома мало с обзиром на број објеката, њихов карактер и споменичке вредности, као и због чињенице да се налазе на различитим локацијама (Завичајни музеј у Карађорђевој 15, Кућа Аце Стanoјевића у Његошевој 6, Архео-етно парк у Равни).

Због смањења броја запослених, тј. извршилаца у Завичајном музеју Књажевац је са 12 особа смањен на 10 на основну Одлуке СО Књажевац о максималном броју запослених на недоређено време у систему локалне самоуправе општине Књажевац за 2017. годину, број 022-67/2017-01 од 18.10.2017. при чему због забране запошљавања нису попуњена сва упражњена радна места, те тако објекат у Равни нема лице које би било задужено за одржавање, бездебност и пријем посетилаца што представља велики проблем.

Сматрамо да је неопходно првом приликом вратити број извршилаца на претходно стање, тј. 12 извршилаца јер су тренутним стањем функционисање установе, реализација програма и активности, одржавање и безбедност угрожени!

1.4 Извори финансирања

У складу са Законом о култури, Општина Књажевац као оснивач обезбеђује услове за рад музеја, па се све редовне активности Музеја финансирају из средстава буџета општине. За одређене пројекте и активности Музеј се финансира и из буџета Републике Србије кроз средства додељена на конкурсима надлежних министарстава (Министарство културе и др.) и других међународних фондова и донација. Такође, Музеј обезбеђује и сопствена средства организацијом посебних туристичких понуда и обилазака музејских поставки.

У току године Завичајни музеј Књажевац реализовао је три пројекта одобрена од стране Министарства културе и информисања РС. У 2018. години је закључен је и завршен пројекат унапређења презентације и интрепретације археолошког налазишта Timacum Minus одобрен од стране ГИЗ-а.

1.5 Општи послови

Завичајни музеј Књажевац је поред своје редовне и проширене делатности обављао и опште послове управљања и одржавања објеката музеја и то кроз: усклађивање интерних нормативних акакта и правилника са важећим, новим и измененим законима тако да је изменењен Статут Завичајног музеја Књажевац и донет је нови Правилник о организацији и систематизацији послова у Завичајном музеју Књажевац. Стручни тим музеја бавио се и руковођењем одобрених пројекта и истраживања Књажевца и околине. На налог предсеника општине а од стране за то овлашћеног интерног ревизора извршена је и интерна ревизија финансијског пословања Завичајног музеја Књажевац, извршена је и инспекцијска провера од стране туристичког инспектора. Са општинским прваобраништвом спроведен је поступак утврђивања права и власништва над парцелама које се налазе у заштићеној зони археолошког налазишта Timacum Minus.

У току године сви објекти редовно су одржавани, вршене су поправке објеката и на крововима објеката у Архео-етно парку у Равни. Вршено је одржавање, кошење, и два пута сезонско прскање локалитета Timacum Minus са пратећим објектима од растиња и шибља. Вршена је контрола безбедности локалитета те је утврђено и пријављено надлежној инспекцији неовлашћено копање песка на обали Тимока. Вршена је редовна контрола безбедности објеката и уређаја. Вршена је поправка и санација амабра у Равни као и уређење помоћних просотрија и шупе. Обављена су неопходна мерења и контрола исталација, те су извршене и неопходне поправке на мрежи. Радило се и на одржавању интернет мреже и компјутерске мреже музеја. Вршена је редовна дезинсекција и дератизација. Систем грејања у објекту у Карађорђевој је поравњен. Реновирани су таолети у Архео-етно арку у Равни и у кући Аце Станојевића. Поправљена је телефонска централа и систем за дојаву за видео надзор. Уређена је и опремљена нова археолошка поставка у Равни. Набављен је и усисивач/дувач за лишће за потребе одржавања објеката музеја.

Набављена је додатна опрема неопходна за обављање основне делатности музеја. Направљена је нова серија музејских сувенира и реплика. Објављене су нове музејске публикације и припремљен је део пропагандног материјала. Набављена је ралица са заштитном облогом која се монтира на тракторску косачицу и која сада служи и за чишћење снега у објетима музеја. Набављене су нове изложбене витрине и постаменти за археолошку поставку у Равни. Обновљен је део компјутерске опреме, набављен је термички штампач са неопходном пратећом опремом и читачи бар кодова.

Рађено је ажурирање сајта музеја, а израђена је и електронска апликација - е-водич кроз Књажевац и електронска апликација која прати излобу Ратни дневник Стојана Ј. Јевтића из Првог

светског рата 1914-1918. у циљу унапређења културно-туристичке понуде књажевачког краја. Објављене су четири музејске публикације и низ пратећих каталога.

Приређен је велики број изложби. Завичајни музеј Књажевац посетила је амбасадорка Џулија Фини, Амбасаде Аустралије у Србији, аташе Амбасаде САД у Србији Ерика Кин, помоћник министра културе за дигитализацију Дејан Масликовић, управница Француског инситута у Србији Марион Вио, директорка Америчког савета Елвира Дана, представнице Швајцарског програма у Србији, директор Математичког института САНУ др Зоран Огњановић, представници немачког програма ГИЗ.

Представница Завичајног музеја Књажевац Милена Милошевић Мицић, виши кустос историчар уметности на функцији вршиоца дужности директора учествовала је на више међународних конференција у Америци, Европи, Уједињеном краљевству где је представила рад и поједине програме музеја. Завичајни музеј Књажевац успешно је реализовао и закључио програм подржан од стране ГИЗ-а, аплицирао је уз подршку Амбасаде САД и проф. др Мајкла Вернера за средства за конзервацију археолошког налазишта Timacum Minus. У сарадњи са бугарским партнеријма музеј је аплицирао за средства из ИПА програма Буграска - Србија. Након успешне апликације у 2018. години, музеј ће у сарадњи са партнеријма из Европе (Мађарска, Румунија, Чешка, Польска) у 2019. реализовати прјекат који се бави унапређењем еко-туризма и културног туризма Карпатске регије.

Завичајни музеј Књажевац је у току 2018. године наставио и остварио сарадњу са Балканском мрежом музеја, Етно мрежом из Београда и Етно центром из Књажевца, Центром за нематеријално наслеђе из Београда, Туристичком организацијом Србије, Дунавским центром за компетенције, Мрежом европских музеја, Српским археолоким друштвом, школом Техноарт из Београда, Удружењем МС из Књажевца, Математичким институтом САНУ из Београда, АрхиМедија групом Електронског факултета у Нишу, НК ИЦОМ Србија, издавачком кућом Логос, Ротари клубом Књажевац, УНДП/Карпатска конвенција, Архивом СПЦ, Епархијом тимочком, ЛДА Књажевац, регионалном агенцијом Парис, сродним образовним, научним установама и институцијама културе у Србији и др.

Завичајни музеј Књажевац добитник је друге међународне награде коју додељује Балканска мрежа музеја за најбољи музејски сувенир базиран на традиционалним занатима. Музеј је један од добитника Захвалнице Министарства културе и информисања за учешће у обележавању Европске године културног наслеђа 2018.

II ИЗВЕШТАЈ АРХЕОЛОШКОГ ОДЕЉЕЊА ЗА 2018. ГОДИНУ

2.1 Музеолошке активности

2.1.1 Обрада музејске грађе

Археолошком одељењу је 2018. године достављен археолошки материјал са рекогносцирања територије Сокобање и Алексинца 2017. године. Крајем 2018. године започета је обрада теренског археолошког материјала са рекогносцирања територије Сокобање и Алексинца.

Године 2018. обрађена је археолошка камена пластика са Timacum Minus-а која се налази у Архео-етно парку у Равни. Издвојен је студијски материјал и материјал који је инвентарисан и конзервиран и изложен у Равни.

Започета је и дигитализација археолошког материјала у програму који је намењен за музеолошку грађу ИСМУС.

Документација о археолошком материјалу формирана је у електронској и писаној форми.

2.1.2 Одржавање локалитета Timacum Minus код села Равна

Планом за 2018. годину обухваћено је и одржавање локалитета Timacum Minus и Архео-етно парка у Равни. Ове активности су успешно реализоване и на самом локалитету и у парку.

2.1.3 Изложбене активности

У мају 2018. године званично је отворена стална археолошка поставка у Архео-етно парку у Равни. Посетиоци сада могу да доживе живот у античком периоду на Timacum Minus-у на потпуно нови начин. Изложени предмети посетиоцима омогућавају тактилни доживљај и иструментално учење које укључује више чула, док су информације о предметима доступне и на Брајевом писму, андроид апликацији и на интерактивним тотемима. Изложбу је пропратио и каталог "Timacum Minus- Romanorum Castrum".

2.2 Теренска и студијска истраживања

Током 2018. године рекогносцирана је околина села Жлне, Баранице и Timacum Minus-а. На 450 м североисточно од утврђења Timacum Minus-а забележено је илегално ископавање песка на обали Белог Тимока. На терен је изашла инспекција и колеге из Завода за заштиту споменика културе Ниш. Нису забележена оштећена утврђена и том приликом је прикупљен археолошки материјал са површине.

У 2018. години настављена су рекогносцирања и геофизичка снимања територије Сокобање и Алексинца које је вршио Археолошки институт из Београда.

2.3 Издавачка делатност

У 2018. години из штампе је изашао каталог сталне поставке у Равни „Timacum Minus – Romanorum Castrum“. У каталогу је представљен археолошки материјал који је изложен у сталној поставци са локалитета Timacum Minus.

2.4 Стручно усавршавање

У 2018. години музеј је набавио нову стручну литературу и часописе. Археолошка библиотека је употребљена и поклонима од стране Министарства културе и информисања Републике Србије као и од стране Археолошког института у Београду.

У архео-етно парку у Равни 2018. године успешно је одржана античка секција у сарадњи са Археолошким институтом из Београда.

2.5 Промотивне активности

Музејске активности у 2018. години пропратиле су локалне и регионалне радио и тв станице а све у циљу популаризације књажевачког археолошког наслеђа. Промовисање књажевачких културних добара остварено је и кроз разноврсне чланке са археолошком тематиком у новинама, часописима и научним публикацијама. У Завичајном музеју Књажевац одржано је предавање о заштити и тренутном стању археолошких локалитета у околини Књажевца.

2.6 Пројектне активности

У току 2018. године реализован је пријекат у сарадњи са Српским археолошким друштвом који се бавио темом угрожености и стањем археолошких локалитета и налазишта и подизањем свести о значају чувања истих, а уз подршку Министарства културе и информисања Републике Србије. У Завичајном музеју Књажевац одржано је предавање и јавна трибина у којој су поред представника музеја, полиције и предузећа Дирекција за урбанизам, развој и изградњу учествовали и представници медија и школа.

У оквиру научно-истраживачког пројекта међународне сарадње под руководством проф. др Душана Михаиловића у Равни је боравила екипа међународних стручњака која се бавила истраживањем пећина у околини Књажевца.

III ИЗВЕШТАЈ ОДЕЉЕЊА ЗА ИСТОРИЈУ УМЕТНОСТИ И ИЗЛОЖБЕНУ ДЕЛАТНОСТ

Виша кустоскиња историчарка уметности Милена Милошевић Мицић се поред послова вршиоца дужности директора музеја, а у сарадњи са колегом стручним сарадником мр

Драгославом Живковићем и другим колегама, у оквиру одељења за историју уметности, едукацију, изложбену делатност и маркетинг Завичајног музеја Књажевац у току 2018. године бавила организацијом и приређивањем изложби, едукативних и креативних програма за децу и суграђане, набавком и обрадом музејских предмета, обезбеђивањем адекватног смештаја и услова за чување уметничке збирке и других музејских предмета, израдом документације о музејским предметима, спровођењем пројектата развоја музеја, успостављањем сарадње са сродним установама и организацијама, учешћем у међународним музејским конференцијама, програмима обуке, семинарима, пословима пропаганде и презентације, информисања најшире јавности и публике о раду музеја, његовим програмима и садржајима.

У току 2018. године стручњак Завичајног музеја Књажевац Милена Милошевић Мицић активно је као предавач, излагач и организатор учествовала у више националних и међународних стручних скупова и конференција и то: на годишњој конференцији Балканске мреже музеја у Солуну, Грчка, као Гети стипендиста на позив Америчке Асоцијације музеја учествовала представила је програме Завичајног музеја Књажевац на годишњој конференцији ове професионалне асоцијације у Фениксу у Аризони, а затим је као алумна амбасаде САД боравила у Вашингтону, ДЦ и Орланду, Флорида ради састанака са представницима Смитсонијан института за програме међународне сарадње и Дигиталне лабораторије УЦФ у циљу успостављања и наставка даље сарадње; на конференцији посвећеној приступачности установа културе особама са инвалидитетом Музеји без препрека и на скупу посвећеном употреби баштине у организацији НК ИЦОМ Македонија у Скопљу, Македонија; на конференцији Употреба баштине у Новом Саду представила је део програма Завичајног музеја Књажевац као примере добре праксе; за регионалну конференцију Хиперповезани музеј у организацији НК ИЦОМ Србија припремила је презентацију рада музеја на дату тему коју је на скупу предатвиула колегиница Милена Муминовић, кустос археолог; на конференцији посвећеној сертификованим европским културним рутама: Руте римских царева и Дунавског пута вина представила је ресурсе и рад музеја у Вајсенфелсу у Немачкој; на позив организатора учествовала је на годишњој конференције асоцијације музеја Уједињеног краљевства у Белфасту у Северној Ирској где је представила активности Завичајног музеја Књажевац и Балканске мреже музеја. Као члан Управног одбора Балканске мреже музеја присуствовала је радним и организационим састанцима у Грчкој и Албанији.

Представници музеја Милена Муминовић, Милан Ђирић и Милена Милошевић Мицић учествовали су на Тржници идеја организованој у Београду где су представљени едукативни програми Завичајног музеја Књажевац.

Завичајни музеј Књажевац је на конференцији у Солуну добио другу награду Балканске мреже музеја за најбољи музејски сувенир базиран на традиционалним занатима.

Успешно је реализован и већи део планираних активности у складу са финансијским и другим могућностима. Реализована су три пројекта подржана од стране Министарства културе и

информисања а за ту потребу спроведена је јавна набавка мале вредности путем нарученице и то за услугу штампе књига. Кроз ове пројекте публиковане су две књиге, снимљен је један документарни филм, израђена је једна мултимедијална андроид апликација и једна анимирана мапа. Два програма музеја носила су ознаку Европска година културног наслеђа. Музеј је наставио успешну сарадњу са другим музејима и учествовао у реализацији заједничких изложби и програма.

Објављивани су стручни текстови о културном наслеђу књажевачког краја, значајним ликовним ствараоцима и дogaђајима као и раду Завичајног музеја Књажевац. Приређени су и објављени каталоги изложби.

Настављен је низ образовних активности и програма намењених публици, настављена је сарадња са другим сродним културним, научним и образовним установама, медијима, организацијама цивилног друштва, али и сарадња са међународним организацијама, удружењима, амбасадама и др.

Набављена је потребна опрема, наставило се са истраживачким, теренским и стручним активностима, на унапређењу услова чувања и излагања збирки, набавци опреме, музејских предмета и других неопходних помагала.

Милена Милошевић Мицић, виши кустос историчар уметности била је стипендиста Гети фондације и као таква поутовала у Америку где је на годишњој конференцији Америчке асоцијације музеја представила рад Завичајног музеја Књажевац.

3.1 Основна музеолошка делатност

У току 2018. године виши кустос историчар уметности Милена Милошевић Мицић поред послова менаџерских, изложбених, промотивних, организационих, пројектних и других послова бавила се и музеолошком делатношћу, што подразумева откуп музејских предмета као и пријем поклона, научну обраду, истраживање, валоризацију, интерпретацију и презентацију уметничке збирке и збирке примењене уметности.

У току 2018. године набављено је 330 предмета, од чега је 11 добијено на поклон а 319 је откупљено предмета из области ликовне и примењене уметности. Као члан стручне комисије за набавку музејских предмета учествовала је у поступку набавке предмета за потребе других музејских збирки.

Отуклом и поклоном допуњен је фонд стручне библиотеке музеја, нма поклон је добијено 212 књига из Народне библиотеке Србије, док је корз међумузејску размену у стручну библиотеку стигао велики број књига из других музеја и установа заштите. Континуирано је вршена обрада грађе и настављено допуњавање базе податка о активностима у музеју и хемеротеке, настављено и је са реинвентарисањем и дигитализацијом грађе, радом на припреми предлога пројекта за конкурс.

У оквиру обављања стручне музеолошке делатности виши кустос радио је са колегама на новој археолошкој поставци у згради школе у Архео-етно парку у Равни, која је садржи елементе који унапређују приступачност поставке слепим и слабовидим особама, као и на унапређењу приступачности свих других делова музеја а нарочито археолошког локалитета Timacum Minus.

За потребе презентације локалитета израђена је тројезична брошура, бесплатна Андроид апликација која се може преузети са Google Play Store-а као и интерактивне интерпретативне табле и интерактивни тотеми, а снимљен је и промотивни филм о Равни. Сви ови елементи урађени су кроз пројекат унапређења интерпретације и презентације Равне који је подржао ГИЗ, и средствима Министарства културе и информисања.

Купљена је нова опрема за излагање у Архео-етно парку у Равни, специфичан алат за унапређење галеријских послова и послова организације изложби. Наставило се са припремним радовима на уређењу простора у циљу приређивања нове поставке у доњој етажи Музеја града у кући Аце Станојевића. Набављене су изложбене витрине, израђени су постаменти, набављена и постављена друга помагала и техничка опрема...

Набављена је неопходна опрема за електронску обраду и чување података, обезбеђен је додатни уређај за чување копије података. Од стране Министарства културе и информисања добијен је мини сервер са пратећим уређајем за имплементацију дигитализације кроз програм ИМУС и обављена је обука за рад у истом програму од стране представника Министарства културе и информисања, након чега је започет унос података и дигитализација збирке. Набављен је и систем за обележавање основних средстава и ситног инвентара као и књижног и музејског фонда са одговарајућим штампачем, уређајем за очитавање и адекватним фолијама за обележавање.

Виши кустос историчар уметности, је као аутор приредио две тематске изложбе:

- Документарну изложбу посвећену Првом светском рату коју је пратила књига - издање Ратног дневника из Првог светског рата Стојана Ј. Јевтића и пригодни каталог. За потребе изложбе израђена је електронска андроид апликација која се може бесплатно преузети са Google Play Store-а, урађена је анимирана мапа ратног пута Стојана Ј. Јевтића и снимљен је документарни филм.
- Приређена је и ретроспективна ликовна изложба посвећена Драгољубу Сандићу Сандију коју је пратио пригодни каталог, а том приликом штампана је и луксузна монографија.

Ауторска изложба Милене Милошевић Мицић „Сима Жикић - сведок ратних страдања“ гостовала је у Нишу на међународном научном склопу у организацији Народног музеја у Нишу и у НУ Завод и музеј у Битоли, Република Македонија.

Виша кустоскиња историчарка уметности учествовала је у припреми заједничких тематских изложби, и то:

- изложбе „Мила моја – играчке од праисторије до данас“ која је реализована уз подршку Министарства културе и информисања, у сарадњи више музеја а у организацији Народног музеја Зајечар.
- националне изложбе посвећене обележавању Европске године културног наслеђа у организацији Министарства културе и информисања, за шта је Завичајни музеј Књажевац добио захвалницу.

3.1.1 Стручно усавршавање:

Како би сви ови ускостручни послови били изведени на оптималан начин, виша кустоскиња историчарка уметности овог одељења похађала је стручне семинаре, трибине и конференције у току 2018. године, и то не само у функцији похађача већ и предавача, међу којима се издаваја међународни семинар у организацији ICOM-а у Македонији. Мицићева је као Гети стипендиста учествовала на музејској конференцији у Америци. Учествовала је у програму Музеји без препрека који организује Балканска мрежа музеја чији је она индивидуални члан али и институција у којој ради, која је организована уз подршку CHWB-у Скопљу, и као члан групеза приступачност Балканске мреже музеја прошла завршну овку у овој обалсти од стране британских експерата.

Виши кустос Милена Милошевић Мицић као један од чланова радне групе за културно наслеђе и традиционална знања Карпатске конвенције путовала је у мађарску ради учествовања на састанку радне групе за културно наслеђе Карпатске конвенције. У оквиру ове иницијативе Завичајни музеј Књажевац један је од партнера на заједничком пројекту који има за циљ даље утврђивање и промоцију културног наслеђа у оквиру Карпатске конвенције који ће се реализовати у мају у Књажевцу и околини.

Зарад стручног усавршавања кустос је учествовао у раду стручних секција Музејског друштва Србије и ICOM-а чији је индивидуални члан (секције историчара уметности и секције за ПР и маркетинг) али и институционални (Завичајни музеј Књажевац - МДС) и посетио више стручних семинара из области музеологије и заштите културних добара.

Стручни тим музеја био је на обуци за рад са подацима на Википедији., припреми такестова, фотографија и других елемната који се односе на музејске збирке и културно наслеђе.

3.1.2 Научно-истраживачки рад из области историје уметности

Једна од основних активности која се наставља из године у годину је прикупљање података и грађе о уметницима који су живели и радили у Књажевцу, и о уметничким делима и културним добрима која се налазе на територији општине Књажевац. Тако је настављено са откупом и набавком дела и грађе ради проучавања уметника и културног живаота у нашој општини. Понађена је и откупљена још једна слика књажевачког проте и сликара Симе Жикића. Прикупљен је велики број стручних чланака о овом и бројним књажевачким сликарима као и о онима који су боравили у Књажевцу.

Наставило се са реализацијом научно-истраживачког пројекта „Сакрална топографија Књажевца и околине“ у области Књажевца у сарадњи са релевантним стручњацима и сарадницима, односно на припреми Споменице поводом 180 година Тимочке епархије уз благослов и на молбу Његовог Преосвештенства Г.Г. епископа тимочког Илариона.

Наставило се са сакупљањем и формирањем стручне документације о споменицима културе и сакралним споменицима на територији општине Књажевац.

Настављен је научно-истраживачки рад на проучавању завичајне културне историје и прикупљање грађе о књажевачком крају из области културне историје.

Настављено је истраживање дела руских сликара емиграната у Књажевцу као и сликара који су у међуратном периоду боравили и радили у Књажевцу.

3.2 Изложбене активности

- 3.2.1 27.01. – 10. 02. 2018. Реализован је „27. Дечији ликовни салон Св. Сава“ у сарадњи са васпитним и образовним установама из Књажевца. Изложба је отворена 27. јануара 2018. у 13 часова. Штампани су каталог, позивнице и плакат. Додељено је 15 награда за ликовне радове и још четири за славске колаче. На отварању су били присутни владика тимочки Иларион, локални свештеници, представници локалне сампоуправе, представници школа, ученици и бројни грађани. Колачар је била породица Денковић, а учесници у програму били су ученици Књажевачке гимназије. Беседник је била професорка српског језика Катарина Ђурић.
- 3.2.2 14.02- 08.03.2018. Реализовано је „27. Вече отвореног срца“. Гост вечери била архитекта-конзерватор, сликарка др Александра Мирић. 14.02.2018. године у 19 часова у Галерији Завичајног музеја Књажевац отворено је 27. Вече отвореног срца. Уз дегустацију вина и разговор о вину и љубави са гостом вечери који је водила виши кустос историчар уметности Милена Милошевић Мицић, посетиоци су могли да уживају у радовима тридесетак аутора из Књажевца, Ниша, Београда изведених у рачитичитим техникама од оних класичних сликарских техника попут цртежа, уља на платну, до видеа и нових дигиталних медија. Штампани су позивница, плакат и каталог. Овом приликом наступио је Guitar wave (проф Младен Милојковић).
- 3.2.3 10.03.2018. У галерији Завичајног музеја Књажевац отворена је документарна изложба посвећена стогодишњици дипломатских односа Србије и САД под називом САД- Србија, дипломатски и културни односи 1918-2018. аутора Боре Димитријевића и Миладина Милошевић, коју је отворила аташе за културу Амбасаде САД у Београду Ерика Кин и аутор Бора Димитријевић.
- 3.2.4 17-30.05.2018. "У предворју божијег станишта" – изложба колажа Дарка Динића, књажевачког сликара поводом обележавања Мајских дана и манифестације Музеји Србије десет дана од 10 до 10.

- 3.2.5 29.05.2018. У Архео-етно парку у Равни, отварање нове археолошке поставке у оквиру обележавања Мајских дана и манифестације Музеји Србије десет дана од 10 до 10. Поставку је отворио председник општине Милан Ђокић док су о поставци говориле ауторке виши кустоси археолог Бојана Илијић, историчар уметности Милена Милошевић Мицић и архитекта Оливера Николић. Овом приликом представљена је и бесплатна Андроид апликација, као и информативни тотеми и интерпретативне табле. Овим поводом штампан је каталог поставке.
- 3.2.6 31.05.2018. У галерији музеја отворена је изложба уметничке акт фотографије Славише Станковића Зеке. На изложби је приказано тридесетак фотографија - женских актова. На отварању је говорио аутор мајстор фотографије. За потребе изложбе штампан је стандардни промотивни материјал који подразумева плакат, позивницу и каталог.
- 3.2.7 05.07.2018. У галерији Завичајног музеја Књажевац отворена је ликовна изложба дела значајне српске савремене сликарке Симониде Рајчевић, професорке на Академији ликовних уметности у Београду. У току трајања изложбе, 01.08.2018. приређено је и вече посвећено разговорима о уметности са ауторком, младим уметником из Књажевца који студира на Академији уметности у Бечу где тренутно ради и као асистент у настави и Владимиrom Ристићем Пекаром књажевачким визуелним уметником, музичарем и архитектом који живи и ради у Словенији.
- 3.2.8 18.09. отворена гостујућа изложба Народног музеја из Шапца „Мода шешира“ ауторке Александре Јовановић, више кустоскиње етнолога Народног музеја у Шапцу. На отварању су говориле ауторка изложбе, директор Марко Бингулац, в.д. директора Завичајног музеја Књажевац Милена Милошевић Мицић. За потребе промоције изложбе штампан је промотивни материјал и то: позивница, плакат, каталог. Због великог интересовања трајање изложбе продужено је дав пута. Изложбу је видело 820 посетилаца, што је рекорд за 2018. годину.
- 3.2.9 У току 2018. године ауторска изложба „Сима Жикић – сведок ратних страдања“ излагана је у Нишу у оквиру међународне научне конференције и у Музеју у Битоли у Македонији.
- 3.2.10 Изложба „Наша историја, наша сећања“ у Галерији Завичајног музеја реализована је уз подршку и у сарадњи са Француским инситутом у Србији и бројним културним установама. На отварању изложбе говорили су Марион Вио, управница Француског института у Нишу, др Александра Мирић један од стручних сарадника на изложби, председник општине Милан Ђокић и в.д. директора Завичајног музеја Књажевац Милена Милошевић Мицић као један од сарадника.
- 3.2.11 Изложба „120 година од упокојења митрополита Михаила“ која је реализована у сарадњи са Архивом СПЦ, Епархијом Тимочком, а коју је приредила група младих истраживача под руководством монаха Игнатија, сабрата манастира Рача, отворена је у галерији

Завичајног музеја Књажевац у присуству представника Тимочке епархије и локалних свештеника, као и ученика и грађана.

- 3.2.12 Поводом међународног Дана особа са инвалидитетом а у сарадњи са удружењем МС из Књажевца приређена је хуманитарна изложба ручних радова и програма сувенира које производе чланови овог удружења која је била продајног карактера, а прикупљена средства намењена су набавци материјала за наставак програма.
- 3.2.13 14.12. у галерији музеја отворена је ауторска изложба Милене Милошевић Мицић, вишег кустоса историчара уметности под називом „Ратни дневник Стојана Ј. Јевтића из Првог светског рата 1914-1918“, за чије је графичко обликовање била задужена архитекта Оливера Николић, а за израду анимиране мапе кретања Стојана Ј. Јевтића Иван Савић, документарног филма Јастreb продукција и Милош Ђирковић, Дарко Божић и Иван Савић, док је за израду андроид апликације о рукопису био задужен тим стручњака АрхиМедиа групе Математичког института. Окосницу изложбе представља рукопис ратног дневника Стојана Ј. Јевтића који је за ову прилику приредила Милена Милошевић Мицић, виши кустос историчар уметности. О изложби и рукопису су говорили Бојан Ристић, професор књижевности који је био и лектор и коректор овог издања, наследник Јевтића и власник рукописа Саша Милутиновић и виши кустос историчар уметности музеја Милена Милошевић Мицић. Рецензент изложбе била је Мира Ниношевић, музејска саветница историчар Народног музеја у Лесковцу. На отварању је наступио градски хор Свети краљ Стефан Дечански. Том приликом приказани су филм и други мултимедијални садржаји. Овај пројекат подржало је Министарство културе и информисања.
- 3.2.14 21.12. у Фоајеу Народног музеја у Београду отворена је изложба Министарства културе и информисања у оквиру које су представљени и програми Завичајног музеја Књажевац који су носили ознаку Европске године културног наслеђа. Милена Милошевић Мицић в.д.директора представила је програме са ознаком ЕГКН 2018. и специфичан приступ промоције наслеђа књажевачког музеја.
- 3.2.15 У галерији Народног музеја Зајечар отворена је изложба „Мила моја – дечије играчке од праисторије до данас“ у којој је један од учесника и књажевачки музеј који је за ту прилику издвојио један број играчака из музејске колекције док је Милена Милошевић Мицић, виша кустоскиња историчар уметности аутор једног од текстова каталога.
- 3.2.16 26.12. отворена је ретроспективна изложба дела Драгољуба Сандића Сандија под називом „Из пера мајстора“ коју је пратило и обимно монографско издање чији је аутор Славиша Савић, док су ауторке изложбе Лана Сандић, ћерка покојног уметника и Милена Милошевић Мицић, виша кустоскиња историчар уметности. За потребе изложбе од наследника и некадашњих сарадника преузети су оригинални радови који су овом приликом изложени као и један број личних предмета и сликарског и цртачког прибора. На отварању су говорили у име ауторског тима Славиша Савић, Лана Сандић и Милена

Милошевић Мицић а наступили књажевачки музичари окупљени за ову прилику под именом „Пркосници“. Овај пројекат подржало је Министарство културе и информисања.

- 3.2.17 За потребе регионалног скупа поводом оснивања Ротари клуба у Књажевцу представница Завичајног музеја Књажевац, в.д.директора Милена Милошевић Мицић приредила је пригодну презентацију и изложбу којом је представљен књажевачки музеј у Дому културе у Књажевцу.

3.3 Едукативни програми и активности

- 3.3.1 Реализован је још један серијал едукативног програма „Завичајни појмовник“ у сарадњи са

Народном библиотеком „Његош“ из Књажевца и ученицима књажевачких основних школа. У току школске 2018/2019. године наставиће се са реализацијом Завичајног појмовника.

- 3.3.2 У партнериству са локалним удружењем Етно центар реализовано је неколико радионица за децу и ученике посвећених двопређном плетењу и ткању, грнчарству, археологији и конзервацији.

- 3.3.3. Завичајни музеј Књажевац учествовао је у Ноћи истраживача са више програма, организована је демонстрација плетења и ткања, предавања на тему нематеријалног наслеђа, организоване су радионице за ученике књажевачких школа у Архео-етно парку у Равни и одржана је презентација Завичајног појмовника као и квиз за ученике средњих школа.

- 3.3.4. У току лета одржана је и осма Летња школа традиционалних заната грнчарства и двопређног плетења и ткања (о томе више у извештају етнолошког одељења).

- 3.3.5 У Равни је одржана и Летња школа конзервације које је водио Томислав Живковић (о томе више у извештају одељења за конзервацију).

- 3.3.6 У сарадњи са Техничком школом реализована је ученичка пракса стручног оспособљавања за смерове комерцијалиста и туристички техничар.

- 3.3.7 Настављена је сарадња са васпитним и образовним установама кроз стручно вођење у току изложби, организацију допунских садржаја намењених различитим узрастима, креативне и едукативне радионице за најмлађе, расписивање конкурса и посебне забавно-информативне садржаје.

- 3.3.8 У оквиру националне манифестације „Музеји Србије, од 10 до 10“ организована је промоција књиге, издања Креативног центра под називом „Мисија: музеј“ Иване Нешић, историчарке уметности и радионица за ученике основних школа.

- 3.3.9 У сарадњи са СО Књажевац организована је посета ученика првих разреда основних школа Архео-етно парку у Равни, у току обележавања Мајских дана и почетком септембра.

- 3.3.10 У оквиру пројекта сарадње са Српским археолошким друштвом одржана је јавна трибина са представницима локалне власти, полиције и надлежних установа и средњих школа на тему безбедности и угрожености археолошког наслеђа у књажевачком крају.
- 3.3.11 У оквиру обележавања Фестивала хришћанске културе у организацији Тимочке епархије, а у на позив Матичне библиотеке Светозар Марковић из Зајечара Милена Милошевић Мицић, виша кустоскиња историчарка уметности одржала је предавање под називом „Из духовних ризница књажевачког краја“.
- 3.4 Промоције књига и други културни програми:**
- 3.4.1 У галерији музеја приређена је промоција књиге „Археологија Музеја Крајине“ аутора Гордана Јањића, музејског саветника археолога.
- 3.4.2 У оквиру националне манифестације „Музеји Србије, од 10 до 10“ организована је промоција књиге Ивана Потића „Одговор ношен ветром“.
- 3.4.3 У оквиру националне манифестације „Музеји Србије, од 10 до 10“ организована је промоција књиге, издања Креативног центра под називом „Мисија: музеј“ Иване Нешић, историчарке уметности.
- 3.4.4 У оквиру националне манифестације „Музеји Србије, од 10 до 10“ организовано је стручно предавање кустоса етнолога Александра Репеџића на тему разбоја и елемената разбоја у народним обичајима.
- 3.4.5 Приликом отварања изложбе посвећене дипломатским и културним односима Србије и САД организован је пријем аташеа за културу амбасаде САД у Београду Ерике Кин и њеног тима.
- 3.4.6 Приликом отварања изложбе „Наша историја, наша сећања“ Завичајни музеј Књажевац организовао је пријем управнице Француског института у Нишу и њеног тима.
- 3.4.7 Поводом имплементације новог система за документацију и дигитализацију музејских збирки, и обуке стручног тима Завичајни музеј Књажевац посетио је помоћник за дигитализацију Министарства културе и информисања Дејан Масликовић.
- 3.4.8 У циљу финалне провере резултата спроведеног и реализованог пројекта музеј су посетили представници програма Немачке у Србији – ГИЗ.
- 3.4.9 У циљу што боље промоције и заштите географског порекла појединих елемената нематеријалног културног наслеђа (двопређног плетива) музеј је посетио стручни тим Швајцарског програма.
- 3.4.10 У циљу припреме заједничког пројекта дигитализације и израде електронског водича кроз Књажевац музеј и околину посетила је екипа Математичког института САНУ.
- 3.4.11 У циљу промоције резултата пројекта Етно центра који је подржала Аустралијска амбасада у Београду а који се делом наслеђа на раније спроведен заједнички програм музеја и Етно

центра, приређен је званични пријем амбасадорке Џулији Фини и њеног тима, сусрет са представницима локалне власти и обилазак објекта музеја са програмом.

3.4.12 Посета директорке Америчког савета у Србији у циљу договора заједничких активности и програма.

3.5 Маркетинг и односи са јавношћу

- 3.5.1 Најава свих активности и пројеката Завичајног музеја у току 2018. (од јануара до децембра 2018.);
- 3.5.2 Договор и сарадња са школама, организација посета и едукативних програма (у току целе 2018.);
- 3.5.3 Сарадња са ТВ и новинарским екипама, снимање бројних ТВ емисија и прилога о Завичајном музеју Књажевац и о Књажевцу, ширење информација о програмима Завичајног музеја Књажевац путем локалних и националних електронских и штампаних медија (РТС, Радио Београд 1 и 2, радио 202, ЗаМедиа Зајечар, Белами Ниш, Књажевачинфо, снимање документарних филмова са независним продукцијским кућама, Са Тамаром у акцији и др.);
- 3.5.4 Завичајни музеј Књажевац добио је награду Капетан Миша Анастасијевић и бројне друге захвалнице и похвале;
- 3.5.5 Гостовања и прилози на националним телевизијама (РТС, ПИНК, ПРВА...) као и регионалним и локалним (ТВ БЕСТ, БЕЛ АМИ, Књажевац инфо и др.);
- 3.5.6 Конференција у Књажевцу поводом међународног дана сарадње а у циљу промоције и презентације прекограницног ИПА програма;
- 3.5.7 Промоција „Завичајног појмовника“, (медијска најава и праћење реализације програма);
- 3.5.8 Одржавање и ажурирање података Facebook стране Завичајни музеј Књажевац и рад на реконструкцији и ажурирању интернет презентацији Завичајног музеја;
- 3.5.9 Рад на пропреми и презентацији програма Летња школа традиционалних заната и Образовна авантура Завичајног музеја и комплетног промотивног материјала: едукативних игара, информативног материјала, програма сувенира и др.;
- 3.5.10 Промоција сертификованих европских културних ruta на којима се налазе Архео-етно парку у Равни, Завичајни музеј Књажевац и археолошко налазиште Timacum Minus.
- 3.5.11 Номинација и упис у национални регистар нематеријалног културног наслеђа двопређног плетива књажевачког краја.

3.6 Пројектне активности

У току 2018. године реализовано је више пројеката, и то: три пројекта које је подржало Министарство културе и информисања (Летња школа традиционалних заната, Ратни дневник

Стојана Ј. Јевтића из Првог светског рата 1914-1918, Из пера мајстора Драгољуб Сандић Санда), пројеката Математичког института САНУ за израду вишејезичног водича кроз Књажевац који је такође подржало Министарство културе и информисања, завршен је пројекат унапређења презентације археолошког налазишта Tiamicum Minus.

Припремљене су апликације у партнерству са бугарским партнерима за средства кроз прекогранични програм сарадње ИПА, амбасадорски фонд, Норвешки програм подршке европским пројектима, за Вишеградски фонд од чега је један одобрен и биће реализован у 2019. години.

3.7 Издаваштво

У току 2018. године виша кустоскиња историчарка уметности Милена Милошевић Мицић, написала је и приредила више текстова за потребе штампе пратећих каталога изложби, док је написала ауторске текстове за два издања од којих је једно и приредила за штампу. Реч је о издању рукописа Ратног дневника Стојана Ј. Јевтића из Првог светског рата 1914-1918. и монографије Драгољуба Сандића Сандија.

8. Опрема

У току 2018. године набављен је део компјутерске опреме, набављен је термички штампач са пратећом опремом и читачима бар кодова. Набављен је додатни уређај који омогућава чување и складиштење податка и заштиту истих. Купљене су изложбене витрине, направљени наменски постаменти и набављени додатни елементи за складиштење музејских предмета.

9. Посета

Укупан број посетилаца у 2018. години према евиденцији водичке службе и одељења за едукацију и односе са јавношћу износи 4771 посетилаца, од чега око 2479 чини групне посете, а око 1259 људи посетило је музеј у време организованих програма и приликом отварања изложби, док је у сопственој режији у виду мањих индивидуалних посете музеј видело 245 посетилаца. Према подацима водичке службе Музеј је посетило још иностраних посетилаца и то у организованим групама, индивидуално и у време посебних програма и то њих 788.

V ИЗВЕШТАЈ ЕТНОЛОШКОГ ОДЕЉЕЊА

5.1 Музеолошке активности

5.1.1. Обрада музејске грађе

Током 2018. године, етнолог је користио право на породиљско одсуство, закључно са јуном месецом. И до тог периода, музеј је наставио са радом и реализацијом уобичајених активности, везане за етнолошко одељење. Музеолошке активности подразумевале су даљи систематизовани откуп музејских предмета као и пријем поклона, научну обраду и истраживање предмета из етнографске збирке. Етнолог је наставио рад на допуњавању базе података, затим на дигитализацији и обради музејске етнолошке грађе, као и сређивању новоприкупљене фотодокументације етнолошког одељења.

Током 2018. године, етнолошка збирка допуњена је са 76 музејских предмета. Део етнографских предмета набављен је путем откупа, док је други део предмета добијен на поклон од становника Књажевца и околних села. Откупом и поклоном допуњен је фонд етнографске збирке музеја. Предмети су прошли редовни поступак обраде евидентирања, фотографисања и инвентарисања, након чега су смештени у депо Музеја. У току 2018. године, након јуна месеца, у улазну књигу Музеја уписано је 587 етнографских предмета. Предмети којима је била потребна конзерваторска обрада и заштита задржани су на конзерваторском одељењу ради даљег третмана.

У току 2018. године започет је рад на уносу података у јединствени информациони систем који је развио Историјски музеј Србије (ИМУС) а који је подржан од стране Министарства културе и информисања. Министарство је прописало минимални месечни унос каталогских јединица, односно инвентарних картона покретних културних добара, у базу података који сваки кустос треба да испуни. Крајњи циљ је доступност основних података о богатом културном наслеђу најширој публици у Србији и иностранству. Овај обимни посао је започет у јулу месецу и биће активно настављен у току наредне године.

5.2 Изложбене активности

У октобру 2018. године организована је изложба Радова летње школе традиционалих заната у Равни на којој су представљени радови полазника и методологија рада, а полазницима уручене Потврде о похађању Летње школе традиционалих заната.

На изложби која је била посвећена раду „Летње школе традиционалних заната – грнчарство и двопређно плетење“ презентовани су досадашњи резултати методолошки пројектованог рада радионице који својим квалитетом потврђују потребу едукације у области стarih заната, као средства очувања нематеријалног наслеђа. Изложбом су били обухваћени радови полазника настали у току обуке и реализације програмских задатака – демонстрација основних техника грнчарства карактеристичних за Источну Србију и Књажевачки крај и двопређног плетива. Такође, изложба је требало да илуструје интересовање и залагање учесника радионице и покаже да у Књажевачком крају постоји добра основа за даљи развој едукације и укључивање радионица традиционалних заната у редовне активности институција заштите наслеђа.

Етнолог је активно пружио помоћ у реализацији изложби Завичајног музеја Књажевац које су биле организоване током друге половине 2018. године.

Етнолог се активно укључио у рад са посетиоцима кроз стручно вођење кроз сталне музејске поставке. Етнолог се, такође, укључито у сарадњу са васпитним и образовним установама и пружито помоћ у стручном вођењу кроз музејске поставке.

5.3 Теренска и студијска истраживања

У току друге половине године приликом рекогносцирања терена вршено је рекогносцирање и фотографисање стања на терену.

Етнолог се укључио у активности на истраживању, прикупљању и документовању елемената нематеријалног културног наслеђа са територије Републике Србије, посебно књажевачког краја.

5.4 Промотивне активности

У августу 2018. године је реализован Програм „Летња школа традиционалих заната – грнчарство и двопређно плетење“ на коме су се попазници упознали са културним добрима и нематеријалним наслеђем књажевачког краја. Пројекат је реализован уз финансијску помоћ Министарства културе и информисања, Завичајног музеја и СО Књажевац.

У септембру 2018. године Завичајни музеј је учествовао у реализацији програма Европска ноћ истраживача у сарадњи са Регионалним центром за стручно усавршавање из Књажевца. Етнолог је у оквиру програма одржао радионицу посвећену грнчарству која је реализована у Архео-етно парку у Равни и предавање о Ђурђевданској молитви одржаном у просторијама РЦСУ.

Завичајни музеј Књажевац један је од музеја Србије који су у организацији Народног музеја у Зајечару учествовали у приређивању изложбе „Мила моја – играчке од праисторије до данас“. Предмети из етнографске збирке Завичајног музеја уступљени су за реализацију ове изложбе.

Током 2018. године снимљено је неколико информативних емисија и прилога о раду Завичајног музеја, дате су и информације о збиркама за потребе часописа, тако да је настављена сарадња Музеја са ТВ и новинарским екипама.

5.5 Пројекти

Летња школа традиционалних заната у Равни – грнчарство и двопређно плетење“, пројекат који Завичајни музеј у Књажевцу реализује у сарадњи са Централним институтом за конзервацију из Београда (ЦИК), конципиран је као едукативна радионица намењена средњошколцима и младима првенствено Књажевца, али и других места Источне Србије, започет је 2011. године.

Место реализације пројекта је Архео-етно парк у Равни, депаданс Завичајног музеја у Књажевцу, и Завичајни музеј Књажевац.

Пројекат се односи на обуку и примену старих, традиционалних техника у циљу израде грнчарских производа карактеристичних за књажевачки крај, који ће се уврстити у понуду Музеја у виду сувенира. Од 2017. године ради се обнова двопређног плетива и ткања и израђују се специфични сувенири са мотивима двоређних чарапа.

Полазници се кроз практичне примере упознају са традиционалним техникама израде грнчарских производа и производа домаће текстилне радиности. Уједно се и оспособљавају за самосталну израду специфичних производа који ће представљати јединствене музејске сувенире. На тај начин промовишу се културне и обичајне особености тимочког краја. Активности Пројекта су усмерене и ка едукацији полазника о значају нематеријалног културног наслеђа.

Пројекат је реализован уз финансијску помоћ Министарства културе и информисања, Завичајног музеја и СО Књажевац, у току августа 2018. године.

VI ИЗВЕШТАЈ ТЕХНИЧКЕ СЛУЖБЕ ЗАШТИТЕ

6.1 Конзервација и заштита предмета

6.1.1 Обрада предмета

У пријемном одељењу конзерваторске лабораторије вођена је евиденција, конзерваторско испитивање и документациона обрада приспелих предмета за конзервацију.

У Књигу пријема, због уочене потребе за конзерваторском интервенцијом, уведена су 8 предмета из збирки Завичајног музеја Књажевац и 50 предмета из археолошке збирке Музеја у Мајданпеку који ће уговорно бити конзервирали до маја 2019. године.

6.1.2 Конзерваторски третман предмета

Конзервирана су 18 предмета из археолошке, етнолошке и историјске збирке Завичајног музеја Књажевац, од тога 4 предмета примљена 2013. године, 5 предмета примљених 2015. године, 2 из 2016. године и 7 из 2018. године. Из пријема 2017. године завршена је конзервација фрагментованих камених споменика, извршено њихово састављање и постављање у простор нове археолошке поставке у Равни. Започет је конзерваторски третман прве групе од 10 предмета из археолошке збирке Музеја у Мајданпеку. За све предмете отворени су конзерваторски картони на којима се документује стање предмета и цео ток конзерваторског третмана.

6.1.3 Опремање конзерваторског одељења

Извршена је допуна потрошног прибора и материјала и допуна хемијског лабораторијског комплета. Обновљена су стандардна средства за личну заштиту (кофил заштитне маске и једнократне латекс рукавице).

6.2 Пројекат "Летња школа у Равни 2018"

Реализована је осма "Летња школа традиционалних заната" и седма "Летња школа конзервације". Финансијску подршку пројекту пружили су Министарство културе и информисања републике Србије и Општина Књажевац. Седам полазника школе из редова средњошколаца и студената, кроз теоретски и практичан рад, упознати су са значајем очувања нематеријалне културне баштине и са основним техникама грнчарског заната, а пет полазника упозната су са значајем очувања културних добара и са основним принципима и техникама конзервације предмета од метала (у делу практичног рада полазници су вршили конзервацију предмета из археолошке, етнолошке и историјске збирке Завичајног музеја Књажевац). Летња школа је одржана у Архео-етно парку Равна од 03. до 11. августа и трајала је 9 радних дана. Организационе припреме за реализацију пројекта почеле су у јуну. Пројекат је руковидо стручни тим, и то мр Весна Свобода, магистар керамике, Велимир Ђорђевић мајстор грнчар, Алекса Марковић мср вајар, Милена Јоцић, стручни сарадник - асистент, Томислав Живковић, стручни сарадник и координатор програма, препаратор у музеју. Техничку подршку прујили су Милан Ђирић, техничар у музејској делатности и Драгана Ранђеловић, спремачица.

6.3 Конзерваторска документација

Употребујавање базе података у делу конзерваторског практикума и спецификације хемијских средстава и материјала.

6.4 Изложбена делатност

Препаратор Завичајног музеја Књажевац задужен је и за графичку припрему и уређивање публикација Музеја, уз стручне савете мр Драгосалава Живковића. У сврху промоције и презентације рада Музеја у току 2018. године припремане су и штампане позивнице, плакате и пратећи графички материјал следећих изложби и манифестација:

- 27. Ликовни салон Свети Сава
- 27. Вече отвореног срца
- Изложба фотографија Славише Станковића Зеке
- «120 година од упокојења митрополита Михајла Јовановића»
- «Употреба разбоја и делова разбоја у магијске сврхе»
- Изложба колажа Дарка Динића «У предворју божијег станишта»
- Промоција књиге Гордана Јањића «Археологија Музеја Крајине»

- «Чајанка» - изложба и примопредаја хербаријума удружења Melissa
- Промоција романа и радионица Иване Нешић « Мисија музеј»
- Манифестација «Музеји за 10»
- Промоција књиге Ивана Протића «Одговор ношен ветром»
 - Изложба «Наша историја наша сећања»
 - Изложба «SAD – Srbija, 1918-2018»
 - Изложба «Мода шешира»
 - Изложба слика Симониде Рајчевић «Чудни таласи»
 - Презентација рада Летње школе у Равни

6.5 Издавачка делатност

За потребе издвачке делатности музеја препаратор музеја уредио је и припремио за штампу:

- Каталог нове археолошке поставке у Архео-етно парку у Равни, «TIMACUM MINUS – Romanorum Castrum»
- Публикацију о раду Летње школе традиционалних заната 2018.
- Публикацију о раду Летње школе конзервације 2018.
- Каталог изложбе и промоције монографије "Из пера мајстора – Драгољуб Сандић - Санди"

VII ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈ ЗА 2018. ГОДИНУ

Завичајни музеј Књажевац финансира се из средстава општинског буџета и сопствених средстава.

Сопствени приходи остварени у 2018.г по основу продатих улазница, организације семинара и едукативних радионица и износе 341.520,66 динара.

7.1 Реализација буџета за 2018. годину

Увидом у евиденцију службе рачуноводства СО Књажевац и евиденцију Музеја, констатовано је да је у 2018. години извршење буџета било 73,75%. Од средстава општинског буџета планираних за 2018. годину, у висини од 17.267.630,00 динара , утрошено је 12.736.514,70 динара, тј. 4.531.155,30 динара мање од планираних средстава.

Конто	Назив	Планирано	Извршење	Расположиво
411	Плате и додаци запослених	7.909.418,00	5.633.180,72	2.276.237,28
412	Социјални доприноси на терет	1.415.785,00	1.008.339,35	407.445,65

	послодавца			
414	Социјална давања запосленима	100.000,00	0	100.000,00
421	Стални трошкови	1.800.000,00	1.317.572,93	482.427,07
422	Трошкови путовања	320.000,00	276.990,38	43.009,62
423	Услуге по уговору	1.700.000,00	1.307.517,45	392.482,55
424	Специјализоване услуге	400.000,00	372.751,00	27.249,00
425	Текуће поправке и одржавање	800.000,00	555.815,46	244.184,54
426	Материјал	800.000,00	591.286,07	208.713,93
465	Остале текуће донације и трансфери	1.002.427,00	595.412,02	407.014,98
482	Остали порези и таксе	20.000,00	4.708,00	15.292,00
512	Машине и опрема	600.000,00	550.817,60	49.182,40
515	Откуп музејских експоната	400.000,00	392.500,00	7.500,00
УКУПНО		17.267.630,00	12.736.514,70	4.531.115,30

7.1.1 Образложение

Конто 411 и 412 – Плате и додаци запослених и социјални доприноси на терет послодавца

У току 2018.г у Завичајном музеју у периоду од јануара до децембра месеца је на неодређено време било ангажовано 7 радника, и 2 радника на одређено време. Једна радница се вратила са породиљског боловања јуна месеца, док је једна радница целе године била је на боловању ради посебне неге детета и самим тим није примала зараду из општинског буџета.

Конто 421- Стални трошкови

Са овог конта током 2018. г плаћани су трошкови платног промета, услуге за електричну енергију , услуге водовода и канализације, телефони, интернет, услуге поште, осигурања и сл.

Конто 422- Трошкови путовања

У току 2018.г са овог конта исплаћени су трошкови дневница, смештаја и исхране на службеним путовањима за запослене у Музеју, као и за сараднике ван Музеја који су били ангажовани за потребе реализација разних активности.

Конто 423- Услуге по уговору

У претходниј години са овог конта плаћани су трошкови репрезентације, услуге превођења, остале опште услуге, копирање, услуге превоза, услуге одржавања рачунара, услуге штампе, остале компјутерске услуге, услуге информисања јавности, остале правне услуге. Са овог конта је током целе године плаћана једна радница преко агенције.

Конто 424- Специјализоване услуге

Са конта специјализованих услуга у претходној години плаћани су углавном трошкови везани за реализацију музејских активности и кофинансирање пројекта које је Музеј реализовао, као и услуге агенције за противпожарну заштиту и безбедност и здравље на раду.

Конто 425- Текуће поправке и одржавање

Са овог конта претходне године плаћане су услуге везане за одржавање објеката, уређење зграда, извршена је адаптација санитарних чворова у кући Аце Станојевића, поправка опреме за пољопривреду, поправка електро и фото опреме, молерски радови и сл.

Конто 426- Материјал

Са конта 426 у претходној години плаћен је потрошни материјал за реализацију активности, хемијска средства за чишћење, канцеларијски материјал, стручна литература, бензин, материјал за културу.

Конто 465- Остале текуће донације и трансфери

Овај конто је додат у плану буџета у складу са потребама за смањење плате у износу од 10% у јавном сектору .

Конто 512-Машине и опрема

Са конта машина и опрема је купљена опрема за културу постаменти и витрине за поставку у Архео-етно парку Равна) ,намештај (канцеларијски намештај), три рачунара, раоник за снег, дувач лишћа.

Конто 515- Нематеријална имовина- музејски експонати

Са овог конта је плаћена купвина књига за музејску библиотеку, као откуп музејских експоната за музејске збирке.

7.2 Реализација пројекта Министарства културе за 2018. годину

Пројекти код Министарства културе за 2018.г износе укупно 1.100.000,00

Реализација пројекта из 2018.г изгледа овако:

Назив	Планирано	Извршење
Летња школа традиционалних заната Равна 2018.г	300.000,00	299.999,57
Ратни дневник Стојана Јевтића из Првог светског рата	400.000,00	400.000,00
Из пера мајстора Драгољуба Сандића Санда	400.000,00	400.000,00
УКУПНО	1.100.000,00	1.099.999,57

У Књажевцу,

24.01.2019. Књажевац

В.д. директора Народни музеј Књажевац
Милошевић Мицић

ЗАВИЧАЈНИ МУЗЕЈ

631-146/19

07.02.19

САНДРА ЖЕБАЧИЋ

07.02.2019

01 022-4 1-

На основу члана 38, став 8 Статута Завичајног музеја Књажевац, Управни одбор је дана 07.02.2019. године донео следећу

ОДЛУКУ

О усвајању Извештаја рада Завичајног музеја за 2018.годину са финансијским показатељима

I

Усваја се Извештај рада Завичајног музеја Књажевац за 2018.годину са финансијским показатељима.

II

Извештај о раду из тачке 1 ове Одлуке доставља се Скупштини општине Књажевац на разматрање.

Завичајни музеј Књажевац
Управни одбор, дана 07.02.2019.год.

Председник Управног одбора

Martina Milošević
Мартина Милошевић

